

Bestuur

Hoewel het vorige beleidsplan ophield in 2013, zijn de doelen in dit plan ook in 2014 leidend geweest voor het beleid van het bestuur. Wat betreft de *interne samenwerking* had die tussen de verschillende commissies met de communicatiecommissie prioriteit. Er zijn nieuwe afspraken met de communicatiecommissie gemaakt en de samenstelling van de commissie is zodanig ingericht dat deze een brede taakstelling krijgt. Veel aandacht is uitgegaan naar het beheer en inrichting van de website en de nieuwsbrief. De samenwerking tussen de overige commissies onderling blijft een aandachtspunt voor het bestuur.

Het bestuur wil ook de *externe samenwerking* bevorderen. Vanuit de vereniging zijn verschillende projecten opgepakt in samenwerking met o.a. Landschap Erfgoed Utrecht, Centraal Museum, Het Utrechts Archief, Het Prins Bernhard Cultuurfonds en Het Utrecht Science Park. Het bestuur wil deze samenwerkingen verder uitbouwen, niet alleen in het kader van losse projecten, maar ook als integraal onderdeel van de reguliere activiteiten van de vereniging.

Eind 2013 is het bestuur begonnen aan het formuleren van een nieuw beleidsplan voor de periode 2014-2018. Dit beleidsplan bouwt voort op het vorige, waarbij de nadruk komt te liggen op professionalisering van de commissies en communicatie. De commissies hebben een grote mate van autonomie, tegelijkertijd wil het bestuur de samenwerking tussen de commissies onderling en de samenwerking met externe partijen blijven bevorderen. De vereniging kenmerkt zich vooral als netwerkorganisatie en wil als zodanig een partner zijn binnen het geheel van Utrechtse erfgoed- en cultuurhistorische instellingen. Doel is uitwisseling van kennis en expertise en bevordering van debat.

Prijzen

Het bestuur heeft in 2014 drie prijzen uitgereikt. Leo Lousberg won de *Utrecht Geschiedenisprijs*; Cyrilein Evertsen, Robin Rauws en Daan Verwaaien wonnen de eerste *Utrecht Profielwerkstukkenprijs*; en de *Tivoliprijs* werd gedeeld tussen het duo NOHNIK en zby4-Architects.

Vergaderingen

Het bestuur vergaderde in 2014 tien keer. Tweemaal werd in 2014 een algemene ledenvergadering uitgeschreven. Daarnaast vonden er door het jaar heen verschillende overleggen plaats met de commissies en redacties.

Aanpassing Huishoudelijk reglement

In de najaarsledenvergadering is het huishoudelijk reglement aangepast. Vanaf nu kent de vereniging officieel ereleden.

Leden

De vereniging had op 1 januari 2015 1921 leden.

Tijdschrift

Hoogtepunt van de jaargang 2014 was het themanummer *Overal muziek*. Utrecht als muziekpodium van middeleeuwen tot heden dat verscheen ter gelegenheid van de opening van TivoliVredenburg. Dit dikste nummer ooit werd op 10 juni op een drukbezochte bijeenkomst gepresenteerd in het nieuwe muziekpaleis. Directeur Frans Vreeke nam het eerste exemplaar in ontvangst.

Ook in andere nummers sloot de kopij vaak aan bij de historische actualiteit. De auteurs van nieuwe studies over de Domtoren en de geschiedenis van de Utrechtse botanische tuinen publiceerden in het tijdschrift kort voor het verschijnen van hun boeken. Andere artikelen verschenen naar aanleiding van 40 jaar Hoog Catharijne, de 500e sterfdag van Suster Bertken, de afronding van het project 'Stadsgezichten in de openbare ruimte', de opening van het Cereol-complex en de 100e geboortedag van de schrijver C.C.S. Crone. Het Tijdschrift deed verslag van de door de vereniging uitgeschreven prijsvraag voor de herbestemming van Tivoli Oudegracht en publiceerde een artikel over Piet Klarhamer, leermeester van Gerrit Rietveld, voorafgaand aan de aan hem gewijde tentoonstelling in het Centraal Museum. Ook in de serie, gewijd aan triomfantelijke in- en doortochten, was aandacht voor de actualiteit. De aflevering over Anton Geesink sloot aan bij een expositie over de judoheld in Het Utrechts Archief.

35 verschillende auteurs schreven in totaal 39 korte en langere bijdragen over onderwerpen die 22 maal vooral de stad betroffen, 4 maal de provincie en 5 maal beide. Zes artikelen hadden betrekking op meerdere eeuwen, 2 op de 21e eeuw, 18 op de 20e eeuw, 2 op de 19e eeuw, 1 op de 18e eeuw, 3 op de 17e eeuw, 2 op de 16e eeuw en 3 op de Middeleeuwen. Leden van de redactie namen 8 artikelen plus de rubriek Signalement voor hun rekening. De samenstelling van de redactie bleef in 2014 ongewijzigd.

Jaarboek

Na het themanummer van 2013, over de Vrede van Utrecht, bracht de vereniging een 'gewoon' Jaarboek uit, met een breed scala aan artikelen. Maar wel een flinke pil, met dertien bijdragen van even zoveel auteurs. De bundel werd op 23 november 2014 ten doop gehouden in het Spoorwegmuseum en dat had alles te maken met twee omvangrijke artikelen over de infrastructuur in de provincie. Eén van de schrijvers, Hans Buiten, kenschetste bij die gelegenheid de revolutie die het vervoer teweeg bracht voor het Utrechtse landschap. In de bundel wordt ook verhaald over de samenhang van infrastructuur en bevolkingsgroei, maar ook over de inrichting van het Utrechtse Domplein en de wording van het Julianapark in die stad. Behalve over (stedelijk) landschap en groen bevat het jaarboek artikelen over Utrechtse organisaties en individuen vanaf de

Middeleeuwen. Bijvoorbeeld over Nicolaas Beets, die een belangrijk deel van zijn leven in Utrecht woonde, wat auteur Marius van Leeuwen bij de boekpresentatie nog smakelijk wist toe te lichten.

Commissie cultureel erfgoed

2014 was voor het jaar van de prijsvraag Herbestemming Tivoli Oudegracht. Aanleiding was de verhuizing van Tivoli van de Oudegracht naar TivoliVredenburg en het voornemen van de gemeente om het gehele complex te verkopen. Maar met welke bestemming, dat wist de gemeente nog niet. De commissie cultureel erfgoed heeft een prijsvraag in twee ronden georganiseerd. Het resultaat was 47 ideeën. Hiervan zijn er in de tweede ronde 5 verder uitgewerkt. De jury reikte twee prijzen uit. De eerste prijs ging naar NOHNIK voor het idee Ons Tivoli: diverse functies rond het thema Lifestyle anno 2014. Centraal daarin staat een badhuis. De tweede prijs ging naar 2by4-architects met een voorstel voor een low budget hostel. De resultaten van de prijsvraag zijn op Open Monumentendag overhandigd aan wethouder Paulus Jansen. Voor Oud-Utrecht betekende de prijsvraag veel publiciteit en positieve reacties. De gemeente bereidt nu een tender voor om te komen tot verkoop van de gebouwen aan de Oudegracht.

De commissie cultureel erfgoed onderhoudt nauwe contacten met de gemeente Utrecht. In maart 2014 is een nieuwe gemeenteraad gekozen. Vóór de verkiezingen heeft de commissie een goed bezocht verkiezingsdebat georganiseerd. Het viel op dat de raadsleden in spe het cultureel erfgoed een warm hart toedragen en dat er weinig meningsverschillen naar voren kwamen. Helaas is er weinig aandacht voor erfgoed in het collegeprogramma dat na de verkiezingen tot stand kwam. Na de verkiezingen heeft de cce een aantal nieuwe leden van raadsfracties bezocht om actuele onderwerpen rond cultureel erfgoed te bespreken en kennis gemaakt met de wethouders monumenten en ruimtelijke ordening.

Goed nieuws is er over het gebied bij de Tweede Daalsedijk. Een aantal spoorweggebouwen uit de tweede helft van de 19e en de eerste helft van de 20e eeuw blijft behouden. Er is een plan voor geleidelijke transformatie van het gebied, waarbij de grootschalige bedrijvigheid plaats maakt voor cultuur, wonen en kleine bedrijfjes. Sinds september 2014 verzorgt de cce eens in de vier weken een artikel in het Stadsblad over herbestemde kleinschalige panden. Er zijn artikelen geschreven over Tivoli Oudegracht, Wasseriej Aurora, Maria Minor (Café Olivier) en het Dekkledenhuis.

Andere onderwerpen waar de Commissie zich mee bezig houdt zijn onder meer een inventarisatie van wederopbouwarchitectuur, een beeld voor Paus Adrianus VI, de dreigende leegstand van kerkgebouwen en het gemeentelijk welstandsbeleid.

Nicolaas van der Monde-lezing

De 29e Van der Monde-lezing stond in het teken van een actueel probleem: religieus erfgoed; wat doen we er mee? Spreker was

Jaarverslag Vereniging Oud-Utrecht 2013 (vervolg)

Marc de Beyer, hoofd van de nieuwe afdeling EKK (Erfgoed in Kerken en Kloosters) van Museum Catharijneconvent. Op dinsdagavond 11 februari schetste hij in de goed gevulde Pieterskerk een somber beeld van de gevolgen van het tempo waarin het religieuze landschap in Nederland verandert. Wekelijks sluiten gemiddeld twee kerken en/of kloosters hun deuren wat ook betekent dat op den duur zo'n 150.000 religieuze voorwerpen overbodig worden. Slechts een deel daarvan kan worden overgenomen door musea, het merendeel zal moeten worden afgestoten. Aan dit proces kan de door vertegenwoordigers van kerken en de nieuwe afdeling EKK ontwikkelde 'Handreiking roerend religieus erfgoed' richting geven. De Beyer gaf voorbeelden in woord en beeld van geslaagd of minder geslaagd hergebruik zowel van kerken en kloosters als van religieuze voorwerpen ook in regio en stad Utrecht.

Activiteitencommissie

Er was ook in 2014 veel belangstelling voor de historisch cafés in de Smeezaal van het Bartholomeusgasthuis. Op 10 januari gaf Jean Penders zijn lezing 'Panorama 1870, Utrecht vanaf de Dommertoren ontsloten'. Op 14 februari was het de beurt aan Marlies van Diest, landschapsarchitect, met een lezing onder de titel: Retourtje Utrecht-Amsterdam.

In maart gaf Bettina van Santen een boeiend verhaal over Toonbeelden van de wederopbouw, in het bijzonder de stedenbouw en architectuur in Utrecht in de periode 1940-1970. Op 19 maart werd een lezing gehouden over het bedelaarsgesticht De Ommerschans. In april gaf Go Bruens een lezing over de woningbouw in Utrecht binnen de singels. Op 9 mei hield Annet Werkhoven een verhaal met als titel: 'Eten van de Heuvelrug' en op 13 mei informeerde Els Jimkes haar publiek over het behoud van de neogotische Willebrorduskerk in de Utrechtse binnenstad. De dag daarop hield zij nog een rondleiding.

In september vertelde Armand Heijnen over 375 jaar Botanische Tuinen en leidde Peter ter Veer op 8 en 15 oktober twee excursies over beelden op de Maliebaan. Peter Sprangers informeerde ons over de scheepsbouw in Utrecht. Daarna volgde een lezing van Kees Schipper over de Nieuwe Hollandse Waterlinie, verhaalde Maurice van Lieshout op 14 november over het Instituut Zandbergen in Amersfoort en werd er op 19 november een bezoek gebracht aan Het Utrechts Archief met als rondleider Erik Plomp. Zeer boeiend was op 3 december de lezing waarin historicus Sander Wassing vertelde over Godard Christiaan van Reede van Amerongen, diplomaat en hoveling aan het hof van Brandenburg-Pruisen. Het jaar werd in uitgeluid door Rob Hufen Hzn met een lezing over de Utrechtse familie Bron.

Communicatiecommissie

Om beter aan te geven waar de PR commissie voor staat is haar naam veranderd in Communicatiecommissie. Zij biedt ook plaats

aan onze Oud-Utrecht fotografen Marcella, Hans, Joeb en Joeri. De commissie heeft veel tijd gestoken in het realiseren van een nieuwe website voor Oud-Utrecht. In december was de definitieve versie operationeel. De vereniging beschikt nu over een moderne en prachtig vormgegeven site die gezien mag worden. Speciale dank voor dit resultaat gaat uit naar Jeroen Tirion en Martijn Maandag.

In 2014 vond ook een personele wisseling van de wacht plaats. Begin van het jaar trad Roel Wijkhuizen uit de commissie, aan het einde van het jaar ook Annet Werkhoven. Wij zijn Roel en Annet dank verschuldigd voor het werk dat ze vanaf 2009 hebben verricht. Nieuw zijn Karin Smokers, 27 jaar jong, afgestudeerd historica en Ria Paroubek, 46 en vergevorderd met haar opleiding geschiedenis. Karin zorgt voor de website en maakt tevens deel uit van de Van der Mondecommissie (voor de PR). Ria doet sedert 1 januari 2015 de nieuwsbrief en is verantwoordelijk voor het archief (opslag tijdschriften, jaarboeken, Consoleboek e.d.). Zij gaat ook een webwinkel voor Oud-Utrecht opzetten.

Bestuur, redacties en commissies

De samenstelling van bestuur, redacties en commissies was in 2014 als volgt:

Bestuur

drs. H.A.H.A. Willemsen, voorzitter; M.A. Wiegman MA MSc, secretaris; mr. L.L. Janssen, penningmeester; W. Deijkers, clusters; drs. A.M.P. de Wever, pr-zaken; mw. Ir. A.M. Roessen; mw. M.I.Y Idsinga, notulen; mw. drs. J.E. Krijnen, bestuursondersteuning

Redactie Tijdschrift

drs. M.F.R.J. van Lieshout (eindredacteur); prof. dr. L.J. Dorsman; mw. drs E. de Ligth; mw. drs. M.C. van Oudheusden; mw. drs. J.C.M. Pennings; R.P.N. Rhoen; mw. drs. B. van Santen; dr. K. van Vliet

Redactie Jaarboek

mw. drs. M. Beukers; drs. R. Koot; dr. J. Renes; drs. J. van der Spek; drs. M.H. Stafleu; dr. F. Vogelzang; dr. W.H.M. Smulders; mw. drs. C.C.S. Wilmer; dr. R. Rommes; drs. R. de Kam; Kroniek: F. Kaiser

Activiteitencommissie

J.K.L. van Laar; mw. E.M. Leussink; mw. A.M. Molensky; ing. J. van der Wal

Commissie Cultureel Erfgoed

mr. E.A.H. van der Biezen; mw. M. Dorigo; drs. M. Hoekstra; Ing. J.R. Hoogerland; H. Beugels; F. van den Broek; drs. J. de Leede; W.J.G. Le Large; R. Sterk; A.A.H. Kasbergen; M.B. van Gend; mw. L. Schiphorst; B. Poortman

Communicatiecommissie

drs. J. Teunenbroek; mw. drs. A.C. Werkhoven-Scherpel; drs. A.M.P. de Wever; M.P. Maandag (webmaster); J. Tirion (vormgever/ontwerper); mw. M.J.G. Paroubek-Groenewoud; mw. K. Smokers

Cluster Nicolaas van der Monde-lezing

E.M. van den Berg; H. de Bruijn; mw. drs. A. Witvliet-van den Berg; ir. P. van Gaalen; mw. K. Smokers

Cluster website Oud-Utrecht

J. Tirion; M.P. Maandag; mw. drs. A.C. Werkhoven-Scherpel

Cluster Fotografie

P.J.M. Collard; mw. M. Dorigo; J. Mulder; J. Vermeulen

Cluster Grote Excursie

W. Deijkers; drs. H.A.H.A. Willemsen; mw. drs. C.C.S. Wilmer; mw. ir. A.M. Roessen

Cluster losse en administratieve taken

mw. E. Bakker-Labordus; mw. J. van Beusichem; mw. J.G. Brakkee; mw. J. Gosen-Berendse; mw. B. Kuperus-Moeys; mw. J.M. Lasseur; mw. E.J. van Loon; mw. P.D. O'Connor; mw. K. Passenier

Vertegenwoordigingen

Stichting Utrechtse Kastelen: vacature; Provinciale Commissie Utrecht van de Bond Heemschut: R. Sterk; Utrechts Monumentenfonds: vacature; Stichting Utrechts Geveltekenfonds: drs. P.O.J.M. Krijnen

Stichting Steunfonds Oud-Utrecht

drs. H.A.H.A. Willemsen, voorzitter; mr. L.L. Janssen, penningmeester; drs. G.H. Abrahamse

Ledenadministratie en coördinatie bezorging jaarboeken

mw. M.P.B. Bosch-Everaerd; W. Bosch